

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 228665 21 Рев
Бања Лука, 24.11.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Б.М. из Б.Л., кога заступају Б.К. и С.К., адвокати из Б.Л., против тужене R.V. d.d. БиХ, С, ради дуга, вриједност спора 65.852,99 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 228665 19 Гж 2 од 5.10.2020. године, на сједници одржаној 24.11.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 228665 18 П 2 од 30.9.2019. године, обавезана је тужена да тужитељу исплати износ од 28.651,70 EUR у противвриједности КМ на дан исплате, са законском затезном каматом од 14.12.2015. године до исплате и да му накнади трошкове поступка у износу од 6.829,90 КМ, са законском затезном каматом од доношења пресуде до исплате, а одбијен је захтјев у погледу главног потраживања и трошкова поступка, преко досуђених износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 228665 19 Гж 2 од 5.10.2020. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда у одбијајућем дијелу потврђена, а жалба тужене је дјелимично усвојена и та пресуда у усвајајућем дијелу преиначена тако, што је обавезана тужена да тужитељу исплати на име главног потраживања износ од 10.644,00 EUR у противвриједности КМ, на дан исплате и на име трошкова поступка износ од 4.385,47 КМ, а у преосталом усвајајућем дијелу законских затезних камата на главно потраживање и досуђених трошкова поступка, означена првостепена пресуда је потврђена.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду у дијелу којим је жалба тужене усвојена и којим је жалба тужитеља одбијена, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда у оспореном дијелу преиначи тако, да се захтјев тужитеља у цијелости усвоји, уз накнаду трошкова поступка, а жалба тужене одбије и првостепена пресуда у досуђујућем дијелу потврди.

Тужена у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбаци као недозвољена или „да се побијана пресуда преиначи и захтјев“ одбије, уз накнаду трошкова поступка.

Супротно наводима тужене из одговора на ревизију, ревизија тужитеља је, с обзиром на вриједност побијаног дијела правоснажне одлуке, дозвољена.

Ревизија није основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи да се обавезе тужена да му исплати износ од 33.670,62 EUR у противвриједности КМ, на дан исплате, са припадајућим каматама и трошковима поступка.

Одлучујући о тужбеном захтјеву тужитеља првостепени суд је на основу проведених доказа утврдио: да је штедна књижица серијски број ... издата 28.1.2003. године од стране тужене на име тужитеља и да је истог дана извршена уплата износа од 10.550,00 EUR, те да није било исплата са те књижице; да из картице тужитеља, за период од 28.1.2003. године до 24.2.2003. године, произлази да је 28.1.2003. године на партији тужитеља број ..., извршена уплата износа од 10.550,00 EUR, а да је са те партије 24.2.2003. године извршена исплата истог износа; да је 19.2.2007. године тужитељ отворио штедну књижицу код тужене, број ..., са бројем штедног рачуна ..., да из књижице произлази да је у рубрици штедни улози по виђењу у EUR, 9.8.2008. године уплаћен износ од 9.127,72 EUR, да је 28.2.2009. године стање било „00,00, EUR“ да је извршена исплата 28.6.2011. године у износу од 5.112,92 EUR и 9.6.2012. године у износу од 4.500,00 EUR и да је коначно стање наведене штедне књижице 94,00 EUR; да су у истој штедној књижици у рубрици „слободна штедња у EUR на 18 мјесеци“ по рачуну ... књижене двије уплате и то 19.2.2007. године у износу од 3.834,69 EUR и дана 9.8.2007. године у износу од 5.000,00 EUR, а да је у рубрици „слободна штедња у EUR на 14 мјесеци“ по рачуну ... дана 28.2.2009. године извршена уплата износа од 9.131,06 EUR; да према налазу финансијског вјештака Д.О., средства која је тужитељ уплатио на штедне рачуне ... и ..., уписане у штедне књижице број ... и ... износе укупно 60.843,88 EUR, да је са наведених рачуна тужитељу исплаћен износ од 18.743,98 EUR, а да преостала новчана средства на штедним књижицама износе 42.099,90 EUR, што прерачунато у КМ према средњем курсу Ц.б. БиХ износи 82.340,25 КМ; да су све уплате, нове уплате, осим уплате од 28.2.2009. године, којом су преорочена средства са штедне књижице број ... штедни улози по виђењу у EUR у износу од 9.131,06 EUR, прекњижен на штедну књижицу број ... слободна штедња у EUR на рок од 14 мјесеци; да је исти вјештак у свом исказу потврдио, да је износ од 9.131,06 EUR био штедни улог по виђењу који је уплаћен 31.12.2008. године, затим да долази до уплате у износу од 9.131,06 EUR, а да је исказано стање „00,00 EUR“ те да би требало да буде 9.127,72 EUR кад се оба двије уплате саберу и одузме износ исплате а да је 28.2.2009. године пребачен као слободна штедња са роком од 14 мјесеци; да је вјештака графолошке струке Љ.Г. потврдио, да је потпис на налогу за уплату-исплату од 28.6.2011. године на износ од 5.112,92 EUR, аутентичан потпису скриптора Б.М.; и да је тужба у овој правној ствари поднесена 14.12.2014. године.

Полазећи од утврђења да је тужитељ 2012. године сазнао да на штедној књижици нема новчаних средстава у износу који је уплатио, а да је 2015. године сазнао да нема средстава на ороченој штедњи, првостепени суд је закључио да је тужитељ за недостатак средстава на књижици сазнао најраније 2012. године, па како је тужбу поднио 14.12.2015. године, да предметно потраживање није застарјело (члан 361. Закона о облигационим односима „Службени лист СФРЈ“ број: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број: 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО). Код чињенице да је тужитељ на рачуну по штедној књижици број ..., дана 28.1.2003. године положио износ од 10.550,00 EUR, да по истој није било исплата и да садржај картице туженог у погледу

исплате не одговара садржају штедне књижице, исти суд је закључио да су неосновани наводи тужене да је тужитељ тај износ подигао. Налазећи, да на штедној књижици број ..., на дан 9.6.2012. године коначно стање штедног улога по виђењу у EUR износи од 94,00 EUR и да су основани наводи тужене да је уплата од 19.8.2008. године у износу од 9.127,72 EUR, основа за уплату износа од 9.131,06 EUR од 31.12.2008. године, јер представља уплату износа од 9.127,72 EUR и обрачунате камате по виђењу у износу 3,34 EUR, што износи укупно 9.131,06 EUR, што је уписано као уплата 31.12.2008. године, првостепени суд је закључио да је сагласно одредби члана 1044. ЗОО релевантно уписано стање у штедној књижици у износу од 94,00 EUR и да је у том дијелу тужбени захтјев основан, а да је у преосталом дијелу захтјев тужитеља за исплату из ове књижице неоснован. Имајући у виду да је на штедну књижицу број ..., рачун ... „слободна штедња у EUR на рок од 18 мјесеци“, дана 19.2.2007. године уплаћен улог од 3.834,64 ЕУР, а 9.8.2007. године улог од 5.000,00 EUR и да није било исплата, те да је на штедну књижицу број ..., рачун ... „слободна штедња у EUR на 14 мјесеци“ 28.2.2009. године извршена уплата износа од 9.131,06 EUR, позивом на одредбу члана 1043. и члана 1044. ЗОО, обавезао туженог да тужитељу исплати износ од 28.651,70 EUR у противвриједности КМ на дан исплате, са каматом као у изреци пресуде.

Другостепени суд је отворио расправу ради извођења непосредно изведеног доказа, саслушањем вјештака и допуне вјештачења по вјештаку економске струке, па је оцјеном проведених доказа прихватио чињенично утврђење првостепеног суда у односу на стање штедне књижице број ..., која је отворена 28.1.2003. године и на коју је (на рачун књижице број ...), тужитељ положио износ од 10.550,00 EUR и да је стање на тој књижици непромијењено. Насупрот томе, тај суд је у погледу депоновања новчаних средстава на штедном рачуну штедне књижице број ..., утврдио другачије чињенично стање у односу на утврђење првостепеног суда, па је жалбу тужитеља одбио и првостепену пресуду у одбијајућем дијелу потврдио, а жалбу тужене је дјелимично усвојио и ту пресуду у усвајајућем дијелу преиначио, као у изреци пресуде.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита и жалбеним наводима тужитеља ничим битним није доведена у озбиљну сумњу.

Наиме, према утврђењу другостепеног суда тужитељ је 19.2.2007. године отворио штедни рачун број ..., на који је положио износ од 3.834,69 EUR (из стања списка произлази да је положен износ од 7.000 КМ и да је исти конвертован у 3.834,69 EUR) и исти орочио на партију слободне штедње број ... на 18 мјесеци, а 9.8.2007. године је на исту партију положио износ од 5.000,00 EUR и да је стање уплаћених новчаних средстава са обрачуном каматом на дан 19.8.2008. године (дан истека периода орочења), износило 9.127,72 EUR; да је по истеку орочења, тај износ од 9.127,72 EUR пренесен (пребачен), са партије „слободна орочена штедња на 18 мјесеци“, на исту штедну књижицу, на партију „штедни улог по виђењу у EUR“, на који износ је 31.12.2008. године обрачуната камата у износу од 3,34 EUR и приписана главници, након чега је главни улог износио 9.131,06 EUR (9.127,72 EUR+3,34 EUR); да је тај износ на основу интерног девизног налога од 28.2.2009. године потписаног од стране тужитеља пренесен (пребачен) на основу новог уговора означеног у штедној књижици бројем ..., на „слободну штедњу на 14 мјесеци“ – који пренос (на дан 28.2.2009. године), је уписан у финансијској картици тужене, што је у штедној књижици на партији „штедне улоге по виђењу у EUR“, евидентирано као „исплата“ 9.131,06 EUR и у књижици је уписано стање „00,00 EUR“; да је након истека орочења „слободне штедње на 14 мјесеци“ (дана 28.6.2011. године), наведени износ од 9.131,06 EUR, према стању финансијске картице

тужене, у истој штедној књижици пренесен (пребачен) на „штедне улоге по виђењу у EUR“ и да је и тај пренос (на дан 28.6.2011. године), уписан у финансијској картици тужене (није уписан у штедној књижици број ... „слободне штедња у EUR на 14 мјесеци, а вјештак тврди да од тужене није добила налог, потписан - од стране тужитеља за тај пренос), на који дан је стање на штедној књижици штедних улога по виђењу било 9.706,92 EUR (9.131,06 EUR+575,86 EUR, на име збирне камате обрачунате за вријеме трајања слободне штедње на 14 мјесеци); да је на штедној књижици на партији „штедни улози по виђењу у EUR“, уписано подизање (28.6.2011. године), износа од 5.112,92 EUR, а 9.6.2012. године је уписано подизање износа од 4.594,00 EUR EUR, тако да је последње евидентирано стање на тој књижици уписано „94,00 EUR“. С тим у вези, овдје ваља рећи, да је тужитељ током поступка оспоравао ваљаност налога за исплату износа од 5.112,92 EUR (уз тврдњу да он није потписао тај налог), која сумња је отклоњена провођењем доказа вјештачењем по вјештаку графологу Љ.Г., који је потврдио да је на спорном налогу за исплату износа од 5.112,92 EUR, аутентичан потпис тужитеља.

Када се све напријед наведено има у виду, то јесте, да је пренос (пребацавање) износа од 9.131,06 EUR на „слободну штедњу на 14 мјесеци“ извршено 28.2.2009. године, на основу потписаног налога тужитеља и да је каснији пренос (дана 28.6.2011. године) износа од 9.706,92 EUR, који се састоји од наведеног износа од 9.131,06 EUR (главниц) и камата у износу од 575,86 EUR (које је у том износу, за вријеме трајања штедње обрачунала поменути вјештак), према стању финансијске картице тужене пренесен, са једне на другу партију, тај доказ о преносу наведеног износа (финансијска картица тужене) и логични закључак овога суда, да би се нова уплата на штедни рачун тужитеља, у том истом износу, могла само теоретски догодити, и по оцјени овога суда, довољни су докази о томе, да ни један од предње наведених преноса (пребацавања) средстава са једног на други рачун тужитеља, не представља нову уплату тужитеља, а тужитељ није пружио суду релевантне доказе чиме би овакав закључак довео у сумњу. Стога, код предњег утврђења, нема мјеста даљим ревизионим наводима да штедна књижица и начин евидентирања и доказивања уплата и исплата вршених у истој, има јачу доказну снагу у односу на финансијске картице тужене. Супротно тим наводима, другостепени суд је правилно оцијенио проведене доказе, па и штедне књижице тужитеља, на начин прописан одредбом члана 8. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), када је извео закључак о доказној снази изведених доказа и о томе је дао ваљане разлоге, о чему свједочи и доказана чињеница, да је пренос средстава, дана 28.2.2009. године, извршен на основу налога за пренос, потписаног од стране тужитеља, а тужитељ није доказао супротно.

Другостепени суд је допуно вјештачења по финансијском вјештаку одредио, ради непосредног извођења доказа, саслушањем вјештака и разјашњења спорних питања у вези датог налаза (и не ради се о новом вјештачењу, како се у ревизији настоји приказати), што је у складу са одредбом члана 217. ЗПП, па ревизиони приговори да је тиме починио повреду одредбе члана 147. ЗПП, нису основани. По оцјени овога суда, немају мјеста ни ревизиони приговори да је побијана пресуда захваћена повредама одредаба члана 209. ЗПП, у вези са члановима 123, 191. став 4, 229. и 231. истог закона.

Ни наводи ревизије да финансијске картице, као „приватне исправе“ немају доказну снагу као што то имају штедне књижице, не доприносе другачијем исходу овога спора, јер другостепени суд није своју одлуку засновао само на финансијским картицама, него на свим проведеним доказима. С обзиром да је сагласно процесном правилу о терету доказивања, свака странка дужна да изнесе чињенице и да докаже своје захтјеве, као и

оспоровање захтјева противне стране (члан 7. став 1. и члан 123. став 1. ЗПП), а да тужитељ проведеним доказима није доказао основаност предметног потраживања, ни приговор ревидента да је исти суд повриједио члан 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члан 2. Устава Босне и Херцеговине, није основан.

Ни указивање у ревизији на „случај раднице тужене банке у филијали у Б. С.Г.М.“, који се ни у ревизији не доводи у везу са стањем списка у овом предмету, није од значаја за правилност побијане пресуде.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић